

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti
Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst 3.—, večji inzerati peti
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzerati davke posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODEBUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 28. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Nedogledne posledice včerajšnjega sklepa francoskega parlamenta

Nemci triumfirajo in proglašujejo vse mednarodne pogodbe za neveljavne — Herriot odklanja sodelovanje v novi vladi

Pariz, 15. decembra. Ostavka Herriotove vlade je sedaj v ospredju ne samo zanimanja francoske, marveč vse svetovne javnosti. Dogodki včerajšnjega dne so zgodovinsko važni, ker se je prvič zgodilo, da je Francija odklonila točno izpolnjevanje sklenjene pogodbe. Z največjo napetostjo se zaradi tega pričakuje, kakšne bodo posledice. Dokler pa ni rešena vladna kriza, ni mogoče reči, kako se bodo dogodki razvijali dalje.

Predsednik republike je včeraj ves dan sprejemal posamezne državnike in politike in se z njimi posvetoval. Davi se je govorilo, da je predsednik ponudil sestavo nove vlade zopet Herriotu, ki pa je to ponudbo odklonil in izjavil, da sploh ne sodelovati v bodoči vladi. Skušali so ga pregovoriti, naj bi prevzel zunanje ministrstvo, kar pa je Herriot prav tako odklonil. Ker pa je položaj skrajno resen, si vsi merodajni krogi prizadevajo, da bi se kriza vladne čimprej rešila. Kot najresnejši kandidat za ministrske, ga predsednik se označuje sedanji vojni minister Paul Boncour, poleg njega pa prihajajo v poštev še Chautemps, senator Steeg in Daladier. Vsekaror računajo v političnih krogih s tem, da bo še danes popoldne enemu izmed njih poverjen mandat za sestavo vlade.

Nova vlada se bo bržkone naslanjala na isto večino, kakor Herriotova, to je na radikalne socialiste, računajo pri tem na dobrohotno podporo zmerne levice in zmerne desnice. Prizadevanja gotovih krogov za sestavo koncentracijske vlade ali vlade levitarskega kartela nima nobenega izgleda na uspeh.

Komentarji francoskega tiska

Pariz, 15. decembra. Pariški listi obširno razpravljajo o položaju nastalem po demisiji Herriotove vlade. Herriotov organ »Ere Nouvelle« poudarja težkoče, ki čakajo vsako novo vlado. V prvi vrsti si bo morala nova vlada iskati zadostne parlamentarne večine, odprti je problem vojnih dolgov, na dnevnem redu je vprašanje varnosti in razorožitve in nad vsem tem je še breme novega proračuna. Radikalna »La République« piše o posledicah odklonitve decembrskega sklepa in poudarja, da je Francija s tem izgubila pravico, sklicevati se v bodoče na nedotakljivost mednarodnih pogodb. Ako bo Nemčija sledila francoskemu vzgledu, ji ne bo smel nihče zameriti.

Pogajanja z Ameriko prekinjena

Pariz, 15. decembra. »Petit Parisien« poroča iz Washingtona, da je sinoči francoski poslanik po naročilu svoje vlade izročil ameriški zunanji ministru noto, v kateri ga obvešča o demisiji vlade in sporoča, da nima več pooblastila voditi nadaljnja pogajanja in razgovore glede plačila vojnih dolgov, ker vrši samo še tekoče posle.

London rezerviran

London, 15. decembra. Angleški tisk se zaenkrat omejuje na suhoparno objavo poročil iz Pariza. V vladnih krogih pa so zaradi takega razvoja dogodkov v Franciji do nekaj vznemirjenja in čakajo na sestavo nove vlade, da bi takoj pričeli razgovore o nadaljnji akciji v zadevi vojnih dolgov.

V Nemčiji triumfirajo

Berlin, 15. decembra. Ves nemški tisk triumfirajo in prikazuje glasovanje v francoskem parlamentu kot največji uspeh, kar jih je doživela Nemčija od sklenitve premirja pa vse do danes. Francoski parlament je napravil Nemčiji največjo uslugo, ko je sklenil, da Francija ne plača decembrskega obroka svojih dolgov v Ameriko.

»Vossische Zeitung« poudarja, da noben dogodek v mednarodni politiki ni bil tako v prilog Nemčiji, kakor ta. Oda generacija nemških državljanov, politikov in učenjaka, kar celih deset let ni mogla doseči tega, kar je 405 francoskih poslancev izvršilo v 15 minutah: popolno uničenje, popolno anihilacijo moralne osnove versajske mirovne pogodbe. Če je Francija sklenila, da ne plača svojih pogodbenih obveznosti Ameriki, je s tem pogazila vso svetost in nedotakljivost pogodb, na katere se je dolge vedno sklicevala in kar je tvorilo najmočnejše orožje francoske diplomacije. S tem

je Francija tudi vse druge države, zlasti pa Nemčijo odvzela moralne dolžnosti spoštovanja pogodb.

Še bolj jasno pišeta »Lokalanzeiger« in »Börsenkurier«. »Lokalanzeiger« pravi, da Francija, ki se je celih deset let neprestano sklicevala na svetost mednarodnih pogodb, ni bila niti najmanj upravičena odklanjati plačila, ker ima polne kleti zlata, odzete premaganim državam in poleg tega vzdržuje najbolj gigantsko vojsko in mornarico na svetu. Če taka država lahko odreče izvrševanje svojih obveznosti, kdo naj potem še prisili obubožano Nemčijo, da bi še nadalje plačevala? »Börsenkurier« poudarja, da je francoski parlament vrget s prestola doseganje francoske boginj nedotakljivosti pogodb in s tem prižgal tudi Nemčiji pravico, da ustavi vsa nadaljnja plačila.

Washington, 15. decembra. AA. Washingtonsko vlado je sila iznenadil sklep francoskega parlamenta, da Francija 15. decembra ne plača dogovorjenega obroka vojnega dolga.

Ker sta poleg tega tudi Belgija in Poljska odklonili plačilo, ostaneta samo Anglija in Italija, ki bosta plačali sedanji obrok. Toda Italija je že izjavila, da želi še pred junijem nove preureditve.

Casopisje v splošnem hvali Veliko Britanijo, ki bo danes plačala. V Washingtonu pa je angleško ravnanje izzvalo čustvo globokega spoštovanja do Velike Britanije, ki je v tako hudih okoliščinah ostala zvesta idealom, na katerih počiva organizirana družba, piše Washington Herald Tribune. Zdi se, da bo Bela hiša v najkrajšem času nastopila v dolgovnem vprašanju, toda ukrepi predsednika so zaenkrat še tajni.

Lausannski sklepi propadli?

Ker jih Francija do konca decembra ne bo ratificirala, bodo v Lausanni sklenjeni sporazumi izgubili veljavnost

Zeneva, 15. decembra. Vest o ostavki Herriotove vlade je izzvala v ženevskih krogih veliko vznemirjenje ne samo zaradi tega, ker se je pri glasovanju v francoskem parlamentu pokazal hud razkol med Ameriko in Evropo, temveč še bolj zaradi nevarnosti, da bi mogli ti dogodki nepovoljno vplivati na nadaljnji razvoj razorožitvene konference, ki je po tako trudopolnem delu po večmesečnem zastoju zopet prišla z mrtve točke in je bila na najlepši poti, da vsaj deloma uspešno zaključi prvi del svojega zasedanja.

Še večje vznemirjenje, kakor vse to, pa vzbuja bojazen, da bodo spričo tega razdora propadli svoječasni lausannski sklepi, s katerimi so bile ukinjene reparacije, kar bi vrglo Evropo v nov, še hujši gospodarski in politični kaos. Kakršen je položaj sedaj, ni nikakega upanja, da bi francoski parlament ratificiral lausannske sklepe, kar bi se moralo

zgoditi najkasneje do 31. decembra. Lausannski pogodba namreč izrecno določa, da jo morajo do konca leta ratificirati Francija, Italija in Anglija, v nasprotnem primeru pa je pogodba neveljavna. Malo verjetno je, da bi se rok za ratifikacijo podaljšal. Pa tudi če bi se to zgodilo, ni računati s tem, da bi Francija ratificirala lausannsko pogodbo prej, predno ne bo prišlo do sporazuma glede ureditve vojnih dolgov v Ameriko. Položaj pa je tak, da se Hoover, čigar funkcijska doba v par mesecih poteče, noče vezati, novi predsednik Roosevelt pa predčasno tudi noče prevzeti odgovornosti. Vsekaror pa izražajo v ženevskih krogih upanje, da bo na posled vendarle zmaga obojestransko uvidevnost ter da bo Amerika spričo položaja Evrope pristala na tako ureditev vojnih dolgov, ki bo v skladu s splošnim finančnim in gospodarskim položajem.

Socialna akcija vlade

Zakon o naknadnih in izrednih kreditih za javna dela, podporo brezposelnih in pasivnih krajev — Za kritje teh izdatkov se uvedejo izredne doklade in povišajo nekatere takse

Beograd, 15. decembra. Finančni minister je predložil Narodni skupščini zakonski predlog o naknadnih kreditih v višini 147 milijonov. Večji del teh kreditov je namenjen za podporo pasivnih pokrajev, za omiljenje brezposelnosti potom javnih del in za podporo siromašnega prebivalstva potom ustanavljanja javnih kuhinj. Drugi glavni del teh kreditov je določen za pokojnine državnim vpokojencem. V teku leta so bili bivši kronski vpokojenci večinoma prevedeni na dinarske, vsled česar je potrebščina v tem poglavju proračuna narasla. Tretji glavni del teh kreditov je namenjen za izpolnitev učnega osebja na srednjih šolah v smislu svoječasnega sklepa Narodnega predstavnstva, manjši krediti pa so določeni za posamezne resore za posle, izvirajoče iz novo sprejetih zakonov.

Za kritje teh izrednih izdatkov predvideva zakonski načrt uvedbo izredne progresivne doklade na neposredne davke z izjemo davka na poslovni promet v višini 1 do 4 odstotke ter povišanje taks po naslednjih postavkah takse tarife:

Povišane takse

Izpremene se naslednje takse tarife:
1. Drugi odstavek 5. točke 6. člena, zakona o takсах se izpremeni tako, da se takena oprostitve pri dedičinah v prvem kolenu sorodstva, ki velja do sedaj za dedščine v vrednosti do 150.000 Din, zniža na vrednost 50.000 Din.
2. Za vse pismene ali protokolarne opozoritve, vloge in prošnje, na oblastva razen onih, ki so obremenjene s posebno večjo takso, se poviša taksa od 5 na 7.50 Din. Isto velja tudi za vse vrste prošnje

zakonih v administrativnih in sodnih postopkih.

3. Za vse priloge prošnjam, vlogam, tožbam in pritožbam, se poviša taksa od 2 na 4 Din.

4. Taksa za vsa izprijčevala in potrdila, ki jih izdajajo privatne osebe ali oblastva privatnim osebam o njih osebnih lastnostih, razmerah, sposobnosti, itd. se poviša od 20 na 25 Din.

5. Za izdajo uverenj, itd. se poviša taksa od 20 na 25 Din.

6. Za pritožbe zoper odločbe nižjega administrativnega državnega ali avtonomnega oblastva, namenjene višjemu oblastvu, se poviša taksa od 20 na 25 Din.

7. Tarifna postavka 52 se izpremeni in se glasi: Za pritožbe (tožbe) državnemu svetu ali upravnemu sodišču proti odlokom vseh administrativnih oblastev znaša taksa 1 odstotek vrednosti spornega predmeta. Ta taksa pri pritožbah na državni svet ne more biti manjša od 200 Din in pri upravnem sodišču ne manjša od 100 Din. Če je predmet spora neocenljiv, se plača za tožbo pri državnem svetu 400, pri upravnem sodišču pa 200 Din.

8. Za prošnje, s katero se zahteva izvršitev sodbe ali odločbe, se poviša taksa od 5 na 7.50 Din.

9. Za pritožbo zoper razsodbo ali odločbo oblastva glede kazenskih prestopkov po tarifi postavki 83, se poviša taksa od 20 na 25 Din.

10. Za pritožbe zoper obsodbe zaradi prestopkov po tarifni postavki 86 se poviša taksa od 20 na 25 Din.

11. Taksa po tarifni postavki 96 se poviša v točkah 4 in 6, to je za uverenje o trajanju učne dobe in za uverenje o pomočniških spričevalih od 20 na 25 Din.

12. Taksa po tarifni postavki 99-c za prošnje in dovolitve prireditve bombale ali srečolova se poviša od 25 na 50 Din.

— CENJENE INSERENTE opozarjamo, da izide sobotna številka »Slovenskega Naroda« že v petek popoldne, ker bo v soboto praznik. V soboto list ne izide.

rinsko prijavo), po tarifni številki 205 (za carinsko deklaracijo), po tarifni postavki 207 (za ustne deklaracije) se poviša od 5 do 7.50 Din in po tarifni postavki 206 za vsak vložek deklaracije od 2.50 na 4 Din.

14. Taksa po tarifni postavki 211 (za prošnje in dovolitve naknadne priloge dokumentov deklaraciji) se poviša od 25 na 35 Din.

15. Taksa po tarifni postavki 212 (za potrdila o zdravstvenosti blaga) se poviša od 20 na 25 Din. po tarifni postavki 221 (za carine prost uvoz selitvenega pohištva iz inozemstva) od 25 na 35 Din, po tarifni postavki 222 (za vloge, s katerimi se zahteva povračilo vplačanih pristojbin) od 5 na 7.50 Din, po tarifni postavki 224, točka a) (za izdajo carinskega uverenja) od 20 na 25 Din, po tarifni postavki 226 (za potrdilo carinskega urada o kakovosti blaga za nadaljnji vzorec) od 20 na 25 Din. Po tarifni postavki 227 (za pritožbe zoper potrdila carinskega urada) od 30 na 50 Din in za pritožbe zoper obsodbe po zakonih omenjenih v tarifni postavki 229, od 50 na 100 Din.

16. Za odloke obrtnih, borznih in sličnih razsodišč se računa taksa v višini 1 odstotka vrednosti spornega predmeta, v kolikor ni predvidena večja taksa. Ta taksa se mora plačati vnaprej in se v primeru poravnave ne vrne.

Zakon o izrednih in naknadnih kreditih vsebuje tudi nekatere druge važne določbe. Najvažnejša med njimi je določba, da s podaljša pobiranje gostaščine, ki bi moral prenehati s 1. januarjem 1933, še do 1. januarja 1935, da se na ta način olajša financiranje občinskih proračunov. V isti namen je tudi črtana določba trošarskega zakona o maksimiranju občinskih trošarj za mestne in podeželske občine.

Občni zbor Muzejskega društva

Društvo marljivo deluje in je doseglo tudi v preteklem poslovnem letu lepe uspehe

Ljubljana, 15. decembra. Včeraj ob 16 se je vršil v knjižnici Narodnega muzeja občni zbor Muzejskega društva za Slovenijo, ki je bil razmeroma prav dobro obiskan. Zborovanje je otvoril predsednik prof. Andrejka, ki je toplotno pozdravil navzoče, se s peteto spominjal v preteklem letu umrlih članov in prešel na dnevni red. Med najpomembnejšimi deli je v prvi vrsti treba omeniti izdajo biografije zaslužnega zgodovinarja ljubljanskega mesta pok. Ivana Vrhovca, ki jo je napisal zgodovinar župnik Ivan Vrhovnik. Izrazil je posebno zahvalo mestnemu načelniku, ki je pokazalo izredno trmestvo in je votalo posebna sredstva, da je delo moglo v tisk Vrhovnikovih biografij bi priključen seznam vseh del pokojnega Vrhovca. Na pobudo predsednika prof. Andrejke je mestno načelstvo obljubilo, da prihodnje leto postavi v avlo magistratnega poslojpa, ki bo lepo obnovljena v renesansem slogu po načrtih prof. Plečnika, hermo zgodovinarja Vrhovca. Avla bo po Plečnikovih načrtih preurejena v nekaj panteon zaslužnih naših mož. Po sklepu odbora in mišljenju prof. Plečnika pa spominska plošča na Vrhovčevi rojstni hiši na Poljanski cesti ne bo vzdana, ker je hiša neprimerna in stoji itak izvea regulacijskega načrta.

Predsednik je dalje poročal, da so tudi že zagotovljena sredstva za izdajo zgodovine mesta Kranja iz zapuščine pokojnega zgodovinarja dekana Koblerja, ki jo urejuje prof. dr. Zontar v Kranju. Za to delo so deloma zbrana privatna sredstva, deloma pa bo podprla to akcijo mestna občina v Kranju.

Knjižničar dr. Rajko Ložar je poročal v glavnem o zamenjavi inozemske znanstvene korespondence za znanstvene publi-

kacije, poudarjajoč, da Muzejsko društvo zamenjuje svoje publikacije s 150 sličnim znanstvenimi organizacijami (izdajanje historične sekcije Muzejskega društva »Glasnik« in prirodoslovne sekcije »Prirodoslovna razprava«). Poudarjal je, da se je kar toteka uredila, z reklamacijami pa izpopolnili stari zastanki. Muzejsko društvo je stalo v stik z nekaterimi novimi organizacijami, kakor tudi v zamenjavo del, z drugimi, ki se pa že leta in leta niso odzvali in ne pošiljajo svojih znanstvenih del, je p opustilo vsako korespondenco in zamenjavo.

Blagajniško poročilo je podala ga. Melita Pivec-Stele. tajniško poročilo je poročal prof. Kapusa prečital sam predsednik. Tajniško poročilo se v glavnem ujema s predsedniškim. Za preglednike je poročal notar Matej Hafner, dočim je bil poročilo drugega preglednika župnika Vrhovnika prečteno. Oba preglednika sta predlagala odboru absolutno s pohval kar je bilo soglasno sprejeto.

Sledile so volitve. Predlagani sta bili dve listi, ena prof. Kranjčeva, druga prof. Koširjeva. Izvoljena je bila lista dr. Koširja, in sicer: dr. Munda, dr. Staudache prof. Hadži, kustos Fran Kos, dr. Ljudev Kušar, inž. Sbrizaj, prof. Rupel, univ. prof. dr. Milko Kos, univ. prof. dr. Balduin Sarič, dr. Mal, prof. dr. Zontar in dr. Zwittler, poleg tega pa še na podlagi pravil 6 odborkov za historično in 6 za prirodoslovno sekcijo. — Odbor se bo konstituiral na prihodnji seji.

Pri služajnostih se je razpravljalo o raznih aktualnih zadevah in sprejet je bil predlog, da naj se sidiče prihodnji občni zbor vsaj do prve polovice prihodnjega leta.

Umetnostno zgodovinsko društvo

Ljubljana, 15. decembra. Sinoči se je vršil v dvorani hotela Union dobro obiskan občni zbor Umetnostnega zgodovinskega društva, ki je bil obenem združen s sklopičnim predavanjem o najstarejši ljubljanski umetnosti. Menda se je prvič v Ljubljani zgodilo, da so gledalci lahko videli nazorno pred seboj na platnu razvoj umetnosti v Ljubljani od najstarejših časov pa do leta 1800 in to v arhitektonskem, kiparskem in slikarskem pogledu. Že slike same so bile nad vse zanimive, fotografski posnetki so bili v vsakem pogledu brezhibni, predavatelj dr. Stele pa je s svojim živim pripovedovanjem žel zaslužen odobravanje zaslusalcev.

Po predavanju je predsednik mss. Steka otvoril zborovanje ter podal splošen pregled društvenega delovanja. Sledilo je zanimivo poročilo tajnika Antona Stupice, iz katerega posnemamo, da ima društvo okoli 300 članov. V poslovnem letu je Umetnostno zgodovinsko društvo priredilo več posnetih izletov v mesto samem in v okolici. Udeleženci so si ogledali znamenite freske in druge spomenike iz naše umetnostne zgodovine, tako znamenite razvaline na Goricanah, Presko, kapelo v škofovem gradu, dalje notranjost cerkev Device Marije v Polju, sv. Urha nad Dobranjami, Mengeš, zlasti zanimivo pa je bilo odkritje starih fresk v Ljubljani, so se vršili ogledi stolnice, semeniške

Jakoba, sv. Florijana, Grubarjeve kapele v irantovi hiši in znamenite hiše št. na Zabjaku. Prav zanimivi so bili tudi ogledi uršulinske, krščanske, trnovske in šentpeterske cerkve ter krakovske kapele z najstarejšim reliefom Matere Božje. Ogled, oziroma izlete, sta vodila mss. Steka in dr. Stele.

Blagajniško poročilo izkazuje 1900 Din izdatka, ki izvirajo večinoma iz prispevkov raznih oblasti in darov društev. Pri nabiranju teh prispevkov se je zlasti nemogoče udeleževala ga. dr. Majaronova. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen stari odbor, ki se bo konstituiral na prvi seji.

H koncu so zborovalci z velikim zadovoljstvom sprejeli vest, da se je ravnanje stvo velesojna odločilo, da bo na svoj prihodnji razstavi drugo leto razstavil tudi modele najznamenitejših cerkva Slovenije ter se je v ta namen obrnilo na Umetnostno zgodovinsko društvo, da na pravi tozadevne načrte in odloči, kater cerkve bi prišle za modeliranje v pošte

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2317.07 — 2328.45
Berlin 1369.58 — 1380.38, Bruselj 798.02 d.
801.96, Curih 1108.35 — 1113.85, London
189.08 — 190.68, New York ček 5741.5
d. 5769.86, Pariz 224.88 — 226.—, Prag
170.67 — 171.53, Trst 294.24 — 296.64.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Pariz 20.29, London, 17.09, New York 520.06, Bruselj 72, Milan 26.59, Madrid 42.35, Amsterdam 209.05, Berlin 123.71, Sofija 3.76, Praga 15.40, Varšava 58.20.

Bridita Helm
Gilgi

P. Decourcelles

126

Prokletstvo ljubezni

Roman

In bila je vsa obupana pri misli, da ga je bila že našla, da ga je imela pri sebi, v svojem naročju, pa ga je neusmiljena usoda drugič iztrgala njeni ljubezni... morda za vedno...

Žrelo, kamor se je pogreznila, ne vrne drugič svoje žrtve. Vsi so mislili tako. Tudi Paul Vernier, čeprav mu je bil deček simpatičen, se je pridružil končno splošnemu mnenju in bil je prepričan, da se je deček vrnil k potepušemu življenju, ki ga je bila za hip iztrgala iz njega poboljševalnica. Toda Helena se je kljub vsemu upirala temu strašnemu razočaranju. Saj je šlo za njenega otroka.

Zivljenje, ki je bil vanj pahnjen, vendar ni moglo docela pokvariti njegovega srca.

In če je deček tudi pokvarjen, bi ga morda ljubezni kmalu spravila nazaj na pravo pot. Skrbna materina roka bi odvrčala od njega vse zlo.

Toda gorje!... ubogo dete!... Kje neki je zdaj?

Take misli so rojile Heleni po glavi, ko je vstopila komornica.

Gospod Paul Vernier je prišel, — je dejala že na pragu, — in rad bi govoril z milostivo.

Recite mu, naj vstopi, — je odgovorila Helena.

Poset tega zvestega prijatelja ji je bil vedno dobrodošel; toda to pot ga je sprejela še s posebnim veseljem.

Bila je prepričana, da bo prebral njen strah, da jo bo pomiril ter ji pojasnil, zakaj Robert in Carmen tako dolgo molčita.

Vstopil je in Helena je bila preseščena, videč ga tako bledega in razburjenega.

— Kaj vam pa je, prijatelj? — je vzkliknila prestrašeno. — Se je vam kaj zgodilo?

Brž jo je pomiril. Poskusil je celo izgovoriti se smehljaj na ustne.

— Kaj še, nič hudega ni, — je odgovoril. — Nasprotno, prinašam vam novico, ki sicer res ni zanesljiva, pa vas vendar lahko privede vsaj do cilja...

— O mojem sinu?

— O Mikku... da... morda.

— O, prosim vas, dragi prijatelj, govorite razločneje, ne mučite me!

— Nič točnejšega vam ne morem povedati... Ne vem... toda včeraj sem srečal v neki hiši moža, ki mi je pravil, da se je zavzel pred štirinajstimi dnevi za zapuščenega dečka in ga vzel k sebi; vse kaže, da gre za dečka, ki ga iščete.

— Pokljiva brž, prijatelj! Požuriva se tja! — je vzkliknila Helena vsa iz sebe. — Ah, bože moj... A zdaj je že zelo pozno.

— Kje pa stanuje?

— V Courbevoie, — je odgovoril Paul.

— No torej. Ura v cerkvenem zvoniku je baš odbila sedem. V poldrugi uri sva pa s kočijo tam. Za obisk še ne bo prepozno.

— Že res... toda

— No kaj?

— Kaj če sem se zmotil?... Kaj če naju čaka novo razočaranje?

— Nič za to... Vse moram vedeti, vse poskusiti, da zopet najdem svojega sina... Pojdite, prijatelj, pojdite brž po vozniško... Jaz se pa ta čas pripravim na pot... Ah, le urno, le urno!... Pomislite, da sva izgubila tako lepe dni pet minut.

— Pa naj bo, če že hočete, — je dejal Paul. — Že grem.

Odšel je, Helena je pa ostala sama vsa razburjena in nestrpna, kakor vedno, kadar je odkrila novo sled za svojim nesrečnim otrokom.

Niti na misel ji ni prišlo, da se bo zdel njen izlet zdaj na noč ljudem čuden tem bolj, ker jo bo spremljal mladenci, ki o njem vsi vedo, da je v njo do ušes zaljubljen; ljudem se bo zdelo to nesramno izzivanje.

Toda Helena je mislila samo na svojega sinčka, ki ga bo končno morda res zopet našla.

Mikček!

Ko se je Paul vrnil s kočijo, je Helena brž sedla v njo; srce ji je močno utripalo in od nestrpnega pričakovanja se je vsa tresla.

Voznik je zaprl vrata staromodne kočije, zlezel na kozla in prijel za vajeti. Ta čas je pa morala Helena poslušati strupene opazke eksekutorjeve žene, ki se je peljala na izprehod z gospo notarjevo.

— Le pogledite to grdobno... čeprav je tisti tako zvani polkovnik trdil, da je njen svak... vendar je omožena... zakonska žena brez moža... ki se potika po cele noči s svojim ljubčkom.

Samo po sebi je bilo že razumljivo, da mora Helena mirno prenesti vsako ponižanje.

Toda čudno, ta nesramna žalitev namesto da bi ranila njeno srce, se ji je zdela nasprotno dokaz, da je to zadnja izkušnja, ki jo mora prestati: zadnja zasužnja, udarec iz usmiljenja, ki ji ga je zadala usoda.

— Ste povedali vozniku, kam naj naju odpelje? — je vprašala Paula, spominjajoč se, da pred odhodom ni ničesar naročil vozniku.

— Da! — je odgovoril Paul hitro.

Voznik je pognal skozi gozd pri Montmorency in mimo slikovitih krajev Saint Gratien in Enghien, ki ju je Helena dobro poznala, saj je bila nekoč tu z Ramonom; sledile so zapuščene in siromašne vasi, ki jih je videla samo v svitu kočijaževih luči.

Sicer pa Helena ni več gledala na cesto, ker je bila preveč zatopljena v svoje misli.

— Toda, — je vprašala naenkrat Paula, — kje je pa našel tisti gospod otroka, ki se je zavzel zanj?

Kako bo čez 40 milijonov let

Ljudje se preselijo na Venero — Dan na zemlji bo dolg 30 naših dni

Profesor univerze v Cambridgeu J. S. Haldan proročuje človeštvu zanimivo bodočnost. Po svojih učenjskih potih je prišel do zaključka, da bodo živeli ljudje na zemlji še 40 milijonov let, potem se pa preselijo vsi s prtljago vred na Venero. Učeni Anglež podpira svojo fantastično trditve s tolikimi znanstvenimi argumenti, da bi mu človek skoraj verjel.

Čez pet milijonov let doseže človeštvo tako popolnost, da si večje sploh misliti ne moremo. Že čez 3000 let bo tehnika na tako visoki stopnji, da bodo uresničene tudi najdrzejše sanje človeka naše dobe. Čez 5000 let bodo ljudje lahko delali, kar se jim bo zahotelo. Moralni razvoj pa ne pojde tako naglo, kakor tehnični. Haldan meni, da bo trajalo najmanj še štiri milijone let, predno bo človeštvo vseskozi moralno. (Vesele vinogradev ne bo še tako kmalu konec, kaj ne, gospodje moralisti!)

Čez pet milijonov let nastane na svetu strašen prevrat. Takrat bo večinoma že izčrpana toplotna energija, ki jo pošilja solnce zemlji in ki je glavni vir vsega življenja na našem planetu. Ljudje bodo prisiljeni zbirati se na manjših celinah in umetno ogrevati svoja bivališča. V drugih delih sveta bo že vlada strašna zima, večni sneg in led bo pokrival velika prostranstva.

Pridobivanje toplote bo vedno težje, zato bo vedno bolj ogrožena tehniška kultura in s tem tudi življenje vobče. V strahu za svojo bodočnost pride človeštvo končno na misel, zapustiti nego-

stoljubno zemljo in preseliti se na drugo nebesno telo z ugodnejšimi življenjskimi pogoji. Najprej poskusijo ljudje naseliti luno kot najbližje nebesno telo. Na luno pošljejo dve ekspediciji, toda obe se bosta ponesrečili. Čez 17 milijonov let se bo zemlja že tako počasi vrtila okrog svoje osi, da bo dan dolg 30 naših dni. Tudi to bo vplivalo na ljudi, da se jim bo zahotelo na druga nebesna telesa in napačali bodo vse sile, da bi dosegli ta cilj. Nad 200 poskusov napravi človeštvo približno tako, kakor na naši zemlji.

Končno se bo ta načrt posrečil, toda zopet bo minilo približno milijon let, predno se ljudje navadijo življenja na novem nebesnem telesu. Tako nastane novo človeško pokolenje, ki se bo močno razlikovalo po telesu in življenjskih funkcijah od nas. Kako velika bo ta razlika, si zdaj niti v najbujnejši fantaziji ne moremo misliti.

Učenci niso dobri proroki. Slavni francoski filozof Comte je trdil, da se ne bo nikoli posrečilo ugotoviti, iz česa so staviščne zvezde. Toda že dve leti pozneje je položil Kirchhoff temelje analize svetlobe in kmalu so učenjaki odkrili zanesljiv način, kako ugotoviti, iz kakšnih snovi so sestavljene zvezde. Haldan sicer proročuje, da se bo človeštvo preselilo na Venero, ne pove pa, ali bo ostal ta planet tak, kakršen je zdaj in da-li bo imela Venera čez 40 milijonov let ugodnejše pogoje za organsko življenje od zemlje.

Preteklost ameriškega raziskovalca je zanimiva. Mož je bil poljskega rodu in pisal se je prvotno Valerijan Tieczynski. V zadnjih 10 letih je prepotoval 55 tisoč milj. Med vojno je bil kot nemški vojni interniran v kaznilnici v Atlanti. Po vojni je začel potovati po svetu in izdelovati filme. Leta 1929. je vzbudil pozornost s svojim potovanjem z avtomobilom, njegova žena se je odpeljala s filmsko operaterko skozi Afriko v eni smeri, on pa iz Londona preko Evrope in Azije v drugi.

Iz Novega mesta

— Slavnostni koncert, ki ga priredi tukajšnja meščanska šola na predvečer kraljevega rojstnega dne, to je jutri zvečer, v veliki šolski telovadni dvorani, je izbran ter predstavlja svojevrstno posebnost. Čuli bomo, kot smo že poročali, same stare dolenske popevke, zdaj že toliko kot nepoznane. Strokovna učitelja na zavodu, gđc. Olga Andrejčičeva in g. Karol Štrbec, sta jih resila pozabljenja. Spred obsega poleg slavnostnega govora in državne himne ter kratke deklaracije, še 17 pevskih točk. Na državni praznik nove podjetni pevec svoj koncert na šolski proslavi. Tre se udeležijo vse šole, ki so pod skupno streho, to sta deška in dekliška osnovna ter meščanska šola. V nedeljo 18. t. m. pohite naši pevčki s svojimi pesmicami; še v črnomelji. Ves čisti dobiček je namenjen dijaški kuhinji. Naj ne bo nikogar, ki bi se ne hotel naslajati nad starimi, našimi popevkami!

— Poskušal zažgati. Bridko se občuti nadloga brezposelnosti tudi že pri nas. Osebito se pritožujejo ljudje na robu mesta in po bližnji okolici. Med potrebne reze se je sveda pomešalo mnogo izkoriščevalcev. In taki znajo biti najbolj nadežni in tudi nevarni. Predačnim jim je še v mraku prošli neki mlad brezposelnik za prenočišče pri Kastelekih v Briljani. Niso ga sprejeli, kar ni bilo kam. Mož pa se je še dolgo sukal okoli hiše. Ponoči šele so ga pogrešili. Včeraj je ob zori že prišel gospodar na dvorišče in presenečen spazil tuja pod svojim kozolecem. Mož je zakuril pod latami. Kup papirja se je že poznal, ko je s njim pokuril, pomagaj si je z drobnjavo, kasneje pa je naložil cela polena. Da bi bil prišel Kastele malo kasneje, pa bi mu zgorel kozolec. Spodnje late so se že vžgale. Urno je priškolil in udušil ogenj, mlači požigalec pa je med tem zbežal čez polje. Teško je zdaj povsod, da delati pa še celo.

— Šoleka vest. Za preglednika osnovnih šol za srez Novo mesto je s odlokom ministrstva prosvete imenovan g. Fran Zagorec, ki že dve leti prav uspešno in pohvalno vodi šolstvo v novomeškem srezu. Odlični šolnik je tudi župni prosvetar tukajšnje šolske župe.

— Strahni žlebovi po našem mestu mnogokje puščajo, kar se prav neprimerno občuti sedaj, ko južno vreme taja sneg na strehah. Ob najlepšem solčnem vremenu bi skoraj bilo potrebno iti osebno po ljubljanski cesti z razpetim dežnikom. Ta nedostatek kaj kvari ugled naše metropole v tujih očeh. In morda škoda se lažje popravi kot velika. In ceneje. Zato ne odlašajte!

Nosečo ljubico ustrelil

V soboto se je odigrala v Novi Bani na Češkoslovaškem pretresljiva ljubavna tragedija. 21-letni kmečki fant Štefan Polnišer je imel ljubavno razmerje s 17-letno sosedovo hčerko Ano Šipikulo. V soboto popoldne je prišel k Šipikulovim, kjer je Ana baš sedela za kolovratom. Po kratkem pogovoru je začel dekle fantu očitati, da je zakrivil njeno sramoto, češ, da je zanosilo. Vprašala ga je, kaj misli stori. Fant se je pa razjezil, potegnil iz žepa revolver in ustrelil nosečo ljubico v glavo, potem je pa hotel pobegniti. Videč, da je dekle nepremično obseделo, se je pa vrnil in ji hotel pognati še eno kroglo v glavo, pa je revolver odpovedal.

Šele tedaj se je dekle zgrudilo, nezvestno so prepeljali v bolnico, kjer je čez dve uri umrlo. Fanta so orožniki aretirali in izročili sodišču. Nedvomno se je na umor noseče ljubice pripravil, kajti pred 14 dnevi je kupil od brata revolver, in sicer z očetovim dovoljenjem; sveda pa ni nihče slutil, kaj namerava z njim. Dekle je bilo v šestem mesecu nosečnosti. Fant pa še vedno zanika, da bi imel z njo ljubavno razmerje in trdi, da jo je hotel ustreliti,

ker mu je nameravala naprtili očetovstvo.

Zagoneten umor

Znameniti ameriški raziskovalec kapitan Walter Wanderwell je bil te dni na zagoneten način v pristanišču Long Beach na svoji luksuzni jahi »Carmia« umorjen. Skrivnostni neznanec ga je ustrelil v kajuti v tihini, ko se je sklanjal nad zemljevidom, pripravljajoč načrt velikega potovanja okrog sveta. Policija je zadržala posadko jachte, obstoječo iz osmih žensk in iz sedmih moških. Ko so pa ugotovili, da ni nihče izmed njih streljal, so vse izpuštili.

Sled za morilecem utegne pokazati izpoved umorjenčeve žene. V Los Angelesu se je nekoč pojavil mož, ki se je bil Wanderwell z njim sprl med vožnjo ob južnoameriški obali. Šlo je baje za denar. Del posadke je bil v času umora v kinu, del pa na ladji. Štirje so igrali karte, ko se je pojavil neznanec in jih vprašal, kako bi mogoč priti do kapitanove kabine. V naslednjem hipu je počinil strel. Ko so prihiteli mornarji v kapitanovo kajuto, je bil kapitan že mrtav, skrivnostnega napadalca pa ni bilo nikjer.

GOSTILNA „PRI FAJMOŠTRU“

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 5

toči izborna vina:

v gostilni namizno	Din 8.-	čez ulico	7.-
„ „ rizling	„ 12.-	„ „	10.-
„ „ črno	„ 10.-	„ „	8.-
„ „ eviček	„ 12.-	„ „	10.-
„ „ mozler	„ 14.-	„ „	12.-

OREHOVA JEDERCA, brinje in fige nudi najceneje SEVER & KOMP., LJUBLJANA. 4689

Prvovrstno rženo moko

kupite najceneje le pri
Pavel Bertonec
valjčni mlin
DOMŽALE

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v stvarih. Za odgovor namkoi! — Na upravljanje brez namika se odgovorjamo. Najmanjši oglas 10 par. —

ZIVALI

JAZBEČARJE
tri mesece stare, prodaja ga. Uršič, Maribor, Františkanska ulica št. 8/II. 4694

NEDREMIGINE

NOVA HISA
z vrhom napredaj za 38.000 dinar. — Brod pri št. Vidu 29. 4631

GLASPA

IZPOSODJAMO
plošče, gramofone, radio-aparate.
»LAGER«, Aleksandrova c. 4 (prehod »Viktorice palače«)

RAZNO

NAMIZNA JABOLKA
(kisla in sladka) najfinjše vrste, razpošilja v zabojih od 25 kg naprej: Franc Leskovšek, trgovec, Mozirje. 4665

MED

zajamčeno priradan 1a, bosiljkov, bagremovac — 5 kg 80.— dinara — franko uz povuku, nudi pčelarstvo A. Mudreh, Novi Sad, Vodnikova 8. 4699

MOBILJE!

Zelo lepa masivna obednica, turška garnitura, knjige kakor nove, starinska omar, pripravna darila — vse čisto — ugodno prodaja: Tomc, Trdinova ulica 8/II. 4696

Najcenejši nakup!

KONFEKCIJA — MODA

ANTON PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14 72/T

METVASKE KRSTE

vseh vrst, oblik in velikosti po najnižjih cenah ima vedno v zalogi Anton Zakrjšek, mizar, vas Srobotnik pri Velikih Laščah. 4685

LEPE JASELCE

kipi iz žgane glina, kompletne ali posamezne pastirke, ovčice, hlevčke — dobite letos: Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8, trafika. 4626

BRIVCI!

Brilantin in kolonske vode — nudi po zelo nizkih cenah —
DROGERIJA HAFNER
LJUBLJANA, Celovška cesta št. 44 (v Mahkotovi hiši) 4695

PRODAM!

FOTO-APARAT »Volender« popolnoma nov, velikost 3x4, jakost opt. 1:3.5, poceni prodam. Ogleda se od 2.—5. ure: Rožna dolina, Cesta VIII/2. 4675

SVEŽA JAJCA

komad po Din 1.20 nudi veletrgovina Suppanz, Pristava. 4693

PECI NA ŽAGOVINO

razproda, večjo zalogo po zelo nizkih cenah tudi na obroke ter 8 dnevno poskušajo R. Jakelj, Slovenjgradec. 4692

Lepa jabolka

po 2.—Din kg
nudi „Gospodarska zveza“ v Ljubljani

PRIJATELJ GOSPODINJE

prištejdi na kurivu 40—60 %
pospeši kuhanje za 30 %
zviša toploto za 75 %

Ta patentirani štedilni obroč je mogoče namestiti na vsak štedilnik in stane za srednje gospodinjstvo Din 170.— do Din 250.—. Ako rabite pojasniti, ali če si ga želite nabaviti, se sglasite takoj pri

JELODVOR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2

Marija Jeglič

roj. Jereb, babica

Tužnim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mamica, stara mamica, sestra, teta in tača, gospa

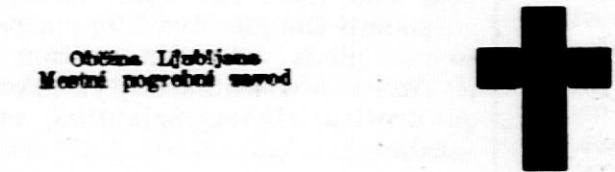
Marija Jeglič
roj. Jereb, babica

dne 15. t. m. po kratkem trpljenju, prevlada s sv. sakramenti, mirno preminula.

Pogreb nepozabne bo v petek, dne 16. decembra 1932 ob ¼4 popoldne iz hiše žalosni, Aleševčeva ulica 14, na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. dec. 1932.

Minka Valjavec, Marija Jamnik, hčeri.
Ivana Jereb, sestra, in ostalo sorodstvo.

Od prevelike žalosti potrj naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moja žena, naša mamica ozir. hčerka in sestra, gospa

Nada Slodnjak

roj. Cunder

danes dne 14. t. m. ob 6. uri popoldne po hudem trpljenju mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne bo v petek, dne 16. decembra 1932 ob 4. pop. iz rojstne hiše, Mala vas št. 16 (Ježica), na pokopališču Sv. Jurja v Stožicah.

Ljubljana, 14. decembra 1932.

Dr. Anton Slodnjak, profesor v Ljubljani,
otroci in ostali sorodniki.